

الکومی برتر

«درس بانی زندگی حضرت زهرا علیها السلام»

www.ketab.ir
علی اصغر رضوانی

الگوی برتر

نویسنده: علی اصغر رضوانی

ناشر: انتشارات کتاب جمکران

چاپ: هفتم، تابستان ۱۴۰۳، خانه چاپ جمکران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

مدیریت بازرگانی: ۰۹۱۲۱۵۱۸۱۴۹

بازرگانی کتاب: ۰۹۱۹۲۵۵۲۰۳۰

۱۵۰/۷

- رضوانی، علی اصغر، ۱۳۴۱ -
الگوی برتر: درس‌هایی از زندگی حضرت زهرا علیها السلام / تالیف علی اصغر رضوانی.
قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۴.
۲۱۴ص.
۱۴۰۰۰ ریال (چاپ اول)؛ ۲۰۰۰۰ ریال (چاپ دوم): 5-131-973-964-978
چاپ اول: ۱۳۸۴.
چاپ دوم: ۱۳۸۸.
کتابنامه به صورت زیر نویس.
فاطمه زهرا (س)، ۴۸ قبل از هجرت - ا.ق.
مسجد جمکران (قم)
۱۳۸۴ الف ۷/۵۸۴ر/۲/ BP۲۷
۲۹۷/۹۷۳
۱۵۳۹۳۵۱
رکورد کامل:

مطبع: مرکز پژوهشی و نشری و ترجمه‌ای، خیابان شهید باهنر
کوچه ۲۸، پلاک ۶، انتشارات کتاب جمکران، تهران
تلفن: ۰۲۱۳۷۷۷۲۱۲، گنبد: ۳۷۵۶۶۶۲۲۴

@ketabejamkaran

t.me/ketabejamkaran

ketabejamkaran.ir
jamkaran.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۵
آثار بررسی مسائل تاریخی.....	۱۷
۱- تفکر کردن.....	۱۷
۲- عبرت گرفتن.....	۱۷
۳- تقویت قلوب.....	۱۸
۴- الگوگیری از بزرگان.....	۱۹
۵- نهی از منکر.....	۲۰
۶- زمینه‌سازی برای وحدت.....	۲۰
۷- ریشه‌یابی مشکلات و چاره‌جویی برای آنها.....	۲۱
۸- احیای دین با نكوداشت بزرگان.....	۲۲
۹- ارتباط عاطفی امت با اولیا.....	۲۲
حجیت سنت فاطمه زهرا <small>علیها السلام</small>	۲۳
آیات و حجیت سنت حضرت زهرا <small>علیها السلام</small>	۲۳
۱- آیه تطهیر.....	۲۳
۲- آیه «اهل الذکر».....	۲۴

- ۳- آیه «علم الكتاب» ۲۶
- ۴- آیه «اعتصام» ۲۷
- ۵- آیه «اتوا العلم» ۲۸
- ۶- آیه «اصطفاء» ۲۹
- ۷- آیه «مودت» ۳۰
- روایات و حجیت سنت حضرت زهرا علیها السلام ۳۱
- ۱- حدیث «تقلین» ۳۱
- ۲- حدیث «سفینه» ۳۲
- ۳- حدیث «امان» ۳۲
- ۴- حدیث «غضب فاطمه علیها السلام» ۳۳
- درس‌هایی از سیره حضرت زهرا علیها السلام ۳۵
- الف) سیره فاطمی قبل از ازدواج ۳۵
- ۱- انس با غریب ۳۵
- ۲- دفاع از رسول خدا صلی الله علیه و آله ۳۶
- ب) سیره فاطمی بعد از ازدواج در حیات پدر ۳۸
- ۱- ایثار و از خود گذشتگی ۳۸
- ۲- جواز سخن گفتن با نامحرمی همچون سلمان ۳۹
- ۳- نشر احادیث رسول خدا صلی الله علیه و آله ۴۰
- ۴- عبادت خدا ۴۱
- ۵- تلاوت قرآن ۴۱

- ۶- تعظیم پدر..... ۴۲
- ۷- کمک به پدر..... ۴۳
- ۸- بیان احکام..... ۴۴
- ۹- صدق در گفتار..... ۴۶
- ۱۰- مقدم داشتن متدین بر پولدار..... ۴۶
- ۱۱- مهریه را خرج جهازه کنیم..... ۴۷
- ۱۲- مقدار خرید لوازم آرایش عروس..... ۴۸
- ۱۳- مدت عقد تا عروسی..... ۴۸
- ۱۴- تقسیم ولیعه عروسی..... ۵۰
- ۱۵- دعوت مسجدی ها برای خوردن ولیعه عروسی..... ۵۰
- ۱۶- غذای عروس و داماد جدا باشد..... ۵۱
- ۱۷- وداع پدر با دختر..... ۵۱
- ۱۸- ملاطفت به همسر به جهت جبران تهیدستی..... ۵۲
- ۱۹- بی توجهی به سرزنش مردم..... ۵۲
- ۲۰- لذت بردن از کار در خانه..... ۵۳
- ۲۱- التزام به تعهدات اخلاقی..... ۵۳
- ۲۲- دستور پدر به اطاعت دخترش از شوهر..... ۵۴
- ۲۳- سفارش پدر به دخترش در مورد درخواست از شوهر..... ۵۵
- ۲۴- کمک به همسر در امور خانه..... ۵۵
- ۲۵- دلسوز فرزندان..... ۵۶

- ۲۶- هنگام وارد شدن بر خانه دخترش اذن بگیرد ۵۷
- ۲۷- به یاد قیامت بودن ۵۷
- ج) سیره فاطمی بعد از وفات پدر ۵۷
- ۱- عزاداری برای پدر ۵۷
- ۲- جواز سخن گفتن زن با نامحرم به جهت دفاع از حق ۵۸
- ۳- دستور ندادن به شوهر ۵۸
- ۴- پوشیدن مقنعه هنگام بیرون رفتن ۵۸
- ۵- چادر را به خود پیچیدن ۵۹
- ۶- بلند گرفتن چادر ۵۹
- ۷- خودنمانشود ۵۹
- ۸- تجدید عهد با پدر ۵۹
- ۹- گرفتن حق خود ۶۰
- ۱۰- هم و غم را از شوهر دور کنیم ۶۰
- ۱۱- باعث غضب شوهر نشوید ۶۰
- ۱۲- همسر خوب را ناراحت نکنیم ۶۱
- ۱۳- نافرمانی شوهر ممنوع ۶۱
- ۱۴- با اذن شوهر از خانه بیرون روید ۶۱
- ۱۵- فداکاری برای شوهر و امام خود ۶۲
- ۱۶- تسلیم شوهر بودن ۶۴
- ۱۷- دعا برای شیعیان ۶۴

- ۶۵ ۱۸- همیشه بوی خوش استعمال کنید
- ۶۵ ۱۹- لباس مخصوص برای نماز
- ۶۵ ۲۰- گریه بر مظلوم
- ۶۵ ۲۱- اوج عفت و حجاب
- ۶۷ توسل به فاطمه زهرا علیها السلام
- ۶۷ ۱- آیه مباهله
- ۶۸ ۲- آیه پذیرش توبه حضرت آدم علیه السلام
- ۷۱ فاطمه زهرا علیها السلام مادر پدرش
- ۷۵ نمونه‌هایی از مادری فاطمه زهرا نسبت به پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۷۵ الف) مادری برای پیامبر صلی الله علیه و آله در مکه
- ۷۶ ب) مادری برای پیامبر صلی الله علیه و آله در مدینه
- ۷۹ نور فاطمه علیها السلام، منشأ تحول مذهبی
- ۸۳ فاطمه زهرا علیها السلام در کلام دیگران
- ۸۹ ولایت حضرت زهرا علیها السلام
- ۸۹ ۱- موارد انقال و فیء
- ۹۱ ۲- خمس
- ۹۳ امارت، منحصر به دوازده نفر
- ۹۳ ۱- حدیث دوازده خلیفه
- ۹۴ ۲- حدیث تقلین
- ۹۴ ۳- حدیث غدیر

- پاسخ به شبهات ۹۵
- ۱- اعتراض به حزن حضرت زهرا علیها السلام ۹۵
- ۲- اعتراض به شکوه حضرت زهرا علیها السلام ۹۹
- ۳- اعتراض به قهر کردن حضرت زهرا علیها السلام با ابوبکر ۱۰۲
- ۴- اعتراض بر حضرت زهرا علیها السلام به جهت وصیت به دفن شبانه!! ۱۰۶
- ۵- مصحف فاطمه زهرا علیها السلام چیست؟ ۱۰۹
- معنای کلمه مصحف ۱۱۰
- کلمه مصحف بعد از نزول قرآن ۱۱۰
- لفظ مصحف در قرآن و احادیث ۱۱۰
- نویسنده مصحف فاطمه کیست؟ ۱۱۲
- املاکننده کیست؟ ۱۱۲
- مصحف فاطمه علیها السلام، کتابی تاریخی ۱۱۳
- برخی از محتویات مصحف فاطمه علیها السلام ۱۱۴
- ۶- فدک چیست و چرا حضرت زهرا علیها السلام آن را پی گیری کرده است؟ ۱۱۶
- موقعیت جغرافیایی فدک ۱۱۶
- فدک در قرآن کریم ۱۱۸
- فدک در تاریخ ۱۲۰
- دفع یک شبهه ۱۲۲
- دعاوی فاطمه علیها السلام ۱۲۴
- ۱- فدک نحلّه فاطمه علیها السلام ۱۲۴

- ۲- ادعای ارث..... ۱۲۷
- ارث انبیاء در قرآن ۱۲۸
- الف) موافقت با لغت و عرف..... ۱۲۸
- ب) موافقت با فهم ظاهر..... ۱۲۹
- ج) موافقت با عقل..... ۱۳۰
- د) موافقت با شرع..... ۱۳۰
- ه) موافقت با قرائن موجود..... ۱۳۱
- و) اطلاق آیات ارث..... ۱۳۲
- حدیث از طریق امامیه..... ۱۳۳
- ۳- ادعای سهم ذوی القربی (شخصی)..... ۱۳۴
- اهداف حضرت زهرا در گرفتن فدک..... ۱۳۵
- مراحل قیام و مبارزه حضرت زهرا ۳..... ۱۳۹
- ۷- شکایت از حضرت علی علیه السلام به جهت خواستگاری از دختر ابی جهل!!..... ۱۴۰
- روایات عامه..... ۱۴۰
- مناقشات..... ۱۴۱
- ۱- اشکال‌های سندی..... ۱۴۲
- ۲- اشکال‌های دلالی و مننی..... ۱۴۷
- ۸- علت انتساب فرزندان حضرت زهرا علیها السلام به پیامبر صلی الله علیه و آله..... ۱۵۲
- ۹- موضوع جواب سلام ندادن امام علی علیه السلام به رسول خدا صلی الله علیه و آله..... ۱۵۲
- ۱۰- اصلاح نمودن پیامبر صلی الله علیه و آله بین حضرت علی و حضرت فاطمه علیها السلام!!..... ۱۵۵

- ۱۱- موضوع شکایت حضرت زهرا علیها السلام از حضرت علی علیه السلام !! ۱۵۶
- ۱۲- توجیه کلامی از حضرت زهرا علیها السلام ۱۵۷
- ۱۳- ازدواج امام علی علیه السلام در حیات حضرت زهرا علیها السلام ۱۵۸
- ۱۴- موضوع شفاعت انبیا برای حضرت زهرا علیها السلام ۱۵۹
- ۱۵- بررسی حدیث «لولاک» ۱۶۰
- خدیدجه علیها السلام، مادر فاطمه زهرا علیها السلام ۱۷۱
- اسلام خدیدجه ۱۷۱
- اتفاق خدیدجه ۱۷۲
- محبوبه پیامبر صلی الله علیه و آله ۱۷۳
- بهترین زنان عالم ۱۷۳
- موقعیت خدیدجه ۱۷۴
- درود خدا بر خدیدجه ۱۷۵
- فاطمه مظلومه علیها السلام ۱۷۷
- ۱- هجوم به خانه فاطمه ۳ ۱۷۷
- ۲- تهدید به آتش زدن خانه!! ۱۸۳
- ۳- سوزاندن!! ۱۸۹
- ۴- سقط جنین!! ۱۹۰
- ۵- بازوی ورم کرده!! ۱۹۳
- ۶- شکستن پهلو!! ۱۹۴
- ۷- کتک خوردن فاطمه علیها السلام!! ۱۹۴

- ۸- غضب فاطمه علیها السلام بر ابوبکر !! ۱۹۵
- ۹- وصیت به دفن شبانه !! ۱۹۷
- ۱۰- شهادت فاطمه علیها السلام !! ۲۰۰
- آرزوی ابوبکر !! ۲۰۱
- عقوبت آزار حضرت زهرا علیها السلام ۲۰۳
- عظمت خانه فاطمه علیها السلام ۲۰۳
- فاطمه زهرا علیها السلام در کتب اهل سنت ۲۰۵
- تحریف حقایق تاریخی !! ۲۰۸
- سوزاندن احادیث !! ۲۰۹
- صحیحین و نقل برخی از احادیث صحیح السند ۲۱۳

پیشگفتار

از آیات قرآن کریم و همچنین روایات فریقین استفاده می‌شود که اهل بیت پیامبر اکرم علیهم‌السلام از مقام عصمت برخوردار بوده و از هر گونه گناه صغیره و کبیره و اشتباه و نسیان و سهو در امان‌اند، و در نتیجه چنین افرادی الگوهای صحیح در جامعه بوده و سنت فوکی و فعلی و تقریری آن‌ها برای عموم مردم حجت است و وظیفه فرد فرد جامعه است تا از آن‌ها الگوگیری کنند.

یکی از اهل بیت علیهم‌السلام که معصوم بوده و سنت او حجت است حضرت زهرا علیها‌السلام می‌باشد؛ زیرا آیات و روایاتی که بر عصمت آن‌ها استفاده می‌شود شامل آن حضرت نیز می‌باشد، و لذا همان‌گونه که امامان اهل بیت علیهم‌السلام را به عنوان مرجع دینی و علمی معرفی می‌کنیم و سنتشان برای عموم مسلمین حجت است جا دارد که سیره زندگانی حضرت زهرا علیها‌السلام را مورد بررسی قرار داده تا مردم خصوصاً بانوان با الگو قرار دادن آن بانو و پیروی کردن از آن حضرت در دنیا و آخرت سعادت‌مند شوند.

علی اصغر رضوانی

آثار بررسی مسائل تاریخی

برخی می‌گویند: بحث از مسائل تاریخی صدر اسلام و صحابه پیامبر ﷺ و سیره و روش آن‌ها و اختلافاتی که بین آنان بوده نه تنها بی‌فایده است بلکه باعث ایجاد کینه و اختلاف و نزاع و مشاجره بین مسلمانان خواهد شد. ولی به نظر می‌رسد که این چنین نخواهد بود؛ زیرا بحث از سیره و زندگانی افرادی معصوم همچون حضرت زهرا علیها السلام دارای آثار و برکاتی است که اینک به برخی از آن‌ها اشاره می‌کنیم.

۱- تفکر کردن

خداوند متعال می‌فرماید: «فَأَقْصِبْ أَلْقَصَبِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ»؛^۱ «این داستان‌ها را [برای آن‌ها] بازگو کن، شاید بیندیشند [و بیدار شوند].»

۲- عبرت گرفتن

خداوند متعال می‌فرماید: «لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةً لِأُولِي الْأَلْبَابِ»؛^۲ «در سرگذشت آن‌ها درس عبرتی برای صاحبان اندیشه بود.»
و نیز می‌فرماید: «فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ»؛^۳ «پس عبرت بگیرید ای صاحبان چشم.»

۱. سوره اعراف، آیه ۱۷۶.

۲. سوره اعراف، آیه ۱۷۶.

۳. سوره حشر، آیه ۲.

از امام علی علیه السلام نقل شده که فرمود: «من کثر اعتباره قلّ عثاره»؛^۱ «کسی که زیاد عبرت بگیرد لغزشش کم است.»

و نیز نقل شده که فرمود: «ای بنی! انی و ان لم اکن عمّرت عمر من کان قبلی فقد نظرت فی اعمالهم و فکرت فی اخبارهم و سرت فی آثارهم حتی عدت كأحدهم بل کأنتی بما انتهى الی من امورهم قد عمرت مع اولهم الی آخرهم»؛^۲ «فرزندم! هر چند من به اندازه همه آنان که پیش از من بوده‌اند نزیسته‌ام، اما در کارهایشان نگریسته‌ام و در سرگذشت‌هایشان اندیشیده‌ام و در آنچه از آنان به جای مانده رفته و دیده‌ام که گویی همچون یکی از آنان شدم بلکه با آگاهی از کارهایشان به دست آورده‌ام گویی چنان است که با اولین تا آخرین آنان زندگی کرده‌ام.»

و نیز نقل شده که فرمود: «من اعین ابصر، و من ابصر فهم، و من فهم علم»؛^۳ «هر که عبرت گرفت بینا شد و آن که بینا شد فهمید و آن که فهمید دانش ورزید.»

و نیز فرمود: «الاعتبار یقود الی الرشد»؛^۴ «عبرت گرفتن، انسان را به سوی رشد می‌کشاند.»

۳- تقویت قلوب

یکی دیگر از آثار بررسی سیره بزرگان، تقویت قلوب هنگام شداید و تنهایی هاست.

۱. شرح غرر الحکم، ج ۵ ص ۲۱۷.

۲. نهج البلاغه، نامه ۳۱.

۳. همان، حکمت ۲۰۸.

۴. شرح غرر الحکم، ج ۱، ص ۲۹۱.

خداوند متعال می‌فرماید: «وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُنَبِّئُ بِهِ قَوْمًا...»^۱ «ما از هر یک از سرگذشت‌های انبیا برای تو بازگو کردیم، تا به وسیله آن، قلبت را آرامش بخشیم.»

۲- الگوگیری از بزرگان

یکی از آثار بحث از سیره بزرگان الگو گرفتن از آنان است. امتیاز ادیان الهی آن است که هنگام برنامه دادن و همراه با آن الگوهایی از انسان‌های کامل به جامعه عرضه می‌کنند که یکی از آنان شخص پیامبر ﷺ و بعد از او افرادی مؤمن واقعی به پیامبر است. خداوند متعال درباره پیامبر اسلام ﷺ می‌فرماید: «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ»^۲ «مسلماً برای شما در زندگی رسول خدا سرمشق نیکویی بود، برای آن‌ها که امید به رحمت خدا و روز رستاخیز دارند.»

و درباره حضرت ابراهیم عليه السلام و مؤمنان واقعی به او می‌فرماید: «قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ...»^۳ «برای شما سرمشق خوبی در زندگی ابراهیم و کسانی که با او بودند وجود داشت.»

بحث از بزرگان صدر اسلام در حقیقت بحث از الگوهاست و این‌که چه کسی را باید در زندگی خود الگو قرار دهیم، و اگر صحابه را مورد جرح و تعدیل قرار می‌دهیم در حقیقت به جهت یافتن الگوهای معصوم و صحیح و

۲. سوره احزاب، آیه ۲۱.

۱. سوره هود، آیه ۱۲۰.

۳. سوره ممتحنه، آیه ۴.

بی‌اشتباه برای اقتدای به آنان است، و یا در این حد که کدامین یک از آنان بیشتر مطیع پیامبر ﷺ بوده و به دستورات او گوش فرا می‌دادند تا او را الگوی خود قرار دهیم.

خداوند متعال می‌فرماید: «أَقْمَنَ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمَّنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدَىٰ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ؟»^۱ «آیا کسی که هدایت به سوی حق می‌کند برای پیروی شایسته‌تر است، یا آن کس که خود هدایت نمی‌شود مگر هدایتش کنند؟ شما را چه می‌شود، چگونه داوری می‌کنید؟».

۵- نهی از منکر

بحث از بزرگان صحابه و جرح و تعدیل آن‌ها و بررسی وقایع تاریخی صدر اسلام در حقیقت مصداق بارز امر به معروف و نهی از منکر است، به این معنا که ما اگر از تاریخ صحابه و همراهان پیامبر ﷺ بحث می‌کنیم به جهت این است که ثابت کنیم کدامین یک از آن‌ها خوب بوده‌اند که وظیفه همه مردم پیروی از آن‌هاست و کدامین فرد بد بوده که باید همه از او دوری کنیم.

۶- زمینه‌سازی برای وحدت

ما معتقدیم که این گونه بحث‌ها اگر علمی محض و بدون در نظر گرفتن تعصب باشد به طور حتم می‌تواند در راستای وحدت و انسجام سیاسی و حقیقی باشد؛ زیرا منشأ همه اختلافات مسائلی است تاریخی که در صدر اسلام اتفاق افتاده است و لذا بر ماست که آن‌ها را ریشه‌یابی کرده و حق را

۱. سوره یونس، آیه ۳۵.

روشن نماییم تا مسأله وحدت اسلامی را به طور ریشه‌ای حل کنیم.

۷- ریشه‌یابی مشکلات و چاره‌جویی برای آن‌ها

دکتر عبدالرحمن کیالی یکی از دانشمندان حلب سوریه در تقریظ خود بر کتاب «الغدیر» علامه امینی می‌نویسد: «... انّ العالم الاسلامی الذی لایزال فی حاجة ماسة الی مثل هذه الدراسات، یهمّه و لا شک ان یعلم تطور الحکم قبل الاسلام و بعده و أسباب الأحداث الی رافقت قضية الخلافة و الخلفاء و ما جرى فی ایامهم... و لماذا بدأ الاختلافات بعد وفاة الرسول الأعظم و أبعد بنو هاشم عن حقهم؟ و یهمّه ان یعلم ما هی بواعث الانحطاط و الانحلال فی المسلمین حتی أصبحوا علی ما هم علیه؟ و ما هی الطرق المؤدیة الی وحدة کلمتهم و نهضتهم دینیاً و سیاسیاً و اقتصادياً و ادبياً و علمیاً؟»^۱ «...جامعه اسلامی همیشه احتیاج شدید و مبرمی به این گونه بحث‌ها دارد. برای او مهم است که بداند چگونه حکومت، قبل از اسلام و بعد از آن تحول پیدا کرده است، و عواملی که در تغییر موضوع خلافت و خلفا و اتفاقات آن زمان تأثیر داشته است... چرا بعد از وفات پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله اختلاف شروع شد و در نتیجه بنی‌هاشم از حق خود محروم شدند؟ و نیز برای جامعه مهم است بداند که عوامل انحطاط و انحلال در مسلمانان چه بوده که به این وضع موجود گرفتار شده‌اند؟ راه‌های

۱. الغدیر، ج صفر، ص ۳۳۹ و ۳۴۰.

رسیدن به وحدت کلمه آنها و نهضت دینی، سیاسی، اقتصادی، ادبی و علمی آنان چیست؟ یا این که واجب است تا کوشش و کار شود و جستجو و کاوش علمی بدون تعصب گردد تا این که استنباط و دسترسی به عوامل و انگیزه‌ها حاصل شود...».

۸- احیای دین با نکوداشت بزرگان

گرچه مردم در جلساتی که به نام حضرت زهرا علیها السلام و سایر امامان برپا می‌شود به عشق آن حضرات شرکت می‌کنند، ولی در ضمن با گوش فرا دادن به معارف اسلامی و مسایل دینی اعم از اعتقادات و احکام و اخلاقیات، نسبت به این گونه امور آگاه شده و معرفت پیدا می‌کنند، همان اموری که هدف اصلی از زحمات و پذیرفتن مصائب آن بزرگواران بوده است.

۹- ارتباط عاطفی امت با اولیا

یکی از راه‌های اساسی و مهم در توجیه مسایل عقیدتی، سیاسی و اجتماعی مردم، راه تحریک عاطفه در وجود مردم است، گرچه نباید از محکم کردن این مسائل با مبانی عقلی غافل باشم.

تذکر دادن مردم به وقایع صدر اسلام و مظلومیت اهل بیت علیهم السلام خصوصاً حضرت زهرا علیها السلام می‌تواند تأثیر به‌سزایی در تزریق دین و تعالیم اخلاقی به عموم جامعه داشته باشد.